

Պ Ա Յ Մ Ա Ն Ա Գ Ր Ր

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՌՈՒՍԱԿԱՆ
ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒ-
ԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ԳՏՆՎՈՂ ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒ-
ԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԳԱՀ ԶՈՐՔԵՐԻ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԻ ՈՒ
ՆՐԱՆՑ ԿԵՆՍԱԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ
ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետությունը և մոլդավիայի Հանրապետությունը, որոնք
այսուհետև անվանվելու են կողմեր,

հաշվի առնելով քաղաքական նոր իրողությունները աշխարհում և Անդր-
կովկասյան տարածքաշրջանում, Հայաստանի Հանրապետության և մոլդավիայի
Հանրապետության կողմից պետական ինքնուրույնության ձեռք բերումը,

ելնելով միջազգային իրավունքի սկզբունքների ու նորմաների վրա
հիմնված բարեկամական հարաբերություններ ու փոխշահավետ համագործակցու-
թյուն զարգացնելու մտադրությունից,

մանաչելով իրենց պետական սահմանի պահպանության համար միջոցներ
ձեռնարկելու՝ բոլոր անկախ պետությունների անջակտելի իրավունքը, ղեկա-
վարվելով անկախ պետությունների համագործակցության մասնակից պետու-
թյունների կոլեկտիվ անվտանգության ապահովման անհրաժեշտությամբ,

կամենալով պայմանագրային հիմք ստեղծել Հայաստանի Հանրապետության
տարածքում մոլդավիայի Հանրապետության սահմանապահ զորքերի գտնվելու և նրանց
կողմից թուրքիայի ու իրանի հետ սահմանը պահպանելու համար,

համաձայնվեցին ներքոհիշյալի մասին:

Հոդված 1

Սույն Պայմանագրի նպատակների համար ներքոհիշյալ տերմինները նշա-
նակում են.

1. ,,մոլդավիայի Հանրապետության սահմանապահ զորքեր,,` Հայաստանի
Հանրապետության տարածքում մոլդավիայի Հանրապետության սահմանապահ զորքերի
միավորումներ, զորամասեր ու ստորաբաժանումներ:

2. ,,մոլդավիայի Հանրապետության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող
անձինք,,.

ա) մոլդավիայի Հանրապետության սահմանապահ զորքերի զինծառայողներ,

բ) Բուսաստանի Դաշնության քաղաքացիների թվից քաղաքացիական այն անձինք, որոնք աշխատում են Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի զորամասերում, հիմնարկներում, կազմակերպություններում ու ձեռնարկություններում:

3. ,,Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց ընտանիքների անդամները,,` ամուսին, երեխաներ, ինչպես նաև համատեղ ապրող ու խնամքի տակ գտնվող ազգականներ:

4. ,,Տեղաբաշխման վայրը,,` այն տարածքը, որի վրա տեղավորվում են Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը, ներառյալ զորամասերի դասավորությունը` վարժական կենտրոններով, հրաձգարաններով և այլ օբյեկտներով, որ օգտագործում են Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը:

5. ,,Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի շարժական գույքը,,` սպառազինություն, զինամթերքի, ռազմական տեխնիկայի բոլոր տեսակները, ներառյալ փոխադրամիջոցները, ինչպես նաև զորքերի ապահովման համար անհրաժեշտ ցանկացած այլ նյութական միջոցներ:

6. ,,Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի անշարժ գույքը,,` Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի զբաղեցրած հողակտորներ և դրանց վրա գտնվող զինվորական ավաններ, օդանավակայաններ, հրաձգարաններ և այլ շինություններ ու կառույցներ:

Հոդված 2

Հայաստանի Հանրապետությունը, ի շահ սեփական անվտանգության, Բուսաստանի Դաշնության անվտանգության և ԱՊՀ մասնակից պետությունների կողմից անվտանգության ապահովման, իր տարածքի շրջանակներում Քուրդիստանի և Իրանի հետ պետական սահմանի պահպանության հարցերը լիազորում է Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերին, որոնք սույն Պայմանագրի ստորագրման պահին տեղաբաշխված են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում:

Հոդված 3

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող և պետական սահմանը պահպանող Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը իրենց գործունեության մեջ ղեկավարվում են Քուրդիստանի և Իրանի հետ նախկին ԽՍՀ Միության ուժը պահպանող միջպետական պայմանագրերով, ԱՊՀ մասնակից պետությունների սահմանային հարցերի համաձայնագրերով, ,,ԽՍՀՄ պետական սահմանի մասին,, ԽՍՀ Միության օրենքով, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրական ակտերով, ինչպես նաև Բուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի նորմատիվային ակտերով այն մասում, որը չի հակասում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը:

Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանի պահպանության իրենց գործողությունները մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերը համաձայնեցնում են Հայաստանի Հանրապետության Նախագահի և Կառավարության հետ:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերը հարգում են Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանությունը, պահպանում են տեղի օրենսդրությունը և թույլ չեն տալիս միջամտություն Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերին: Տեղի իշխանությունները հարգում են մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի, դրանց կազմի մեջ մտնող անձանց և այդ անձանց ընտանիքի անդամների իրավական դրությունը և թույլ չեն տալիս որևէ գործողություն, որը դժվարացնելու մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի կողմից իրենց խնդիրների կատարումը: Նրանք ընդունում են անհրաժեշտ և մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի հետ համաձայնեցված միջոցառումներ, որոնք ապահովում են նրանց անվտանգությունը, ինչպես նաև գործերի զույգի պահպանությունը, ներառյալ ամեն տեսակ հակաօրինական գործողությունների կանխման միջոցառումներ:

Թուրքիայի և Իրանի հետ սահմանի պահպանության հետ չկապված այլ խնդիրների կատարմանը (բացառությամբ տարերային աղետների, վթարների և այլ աղետների վերացման աշխատանքների) մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերը չեն ներգրավվում:

Հոդված 4

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի կազմակերպական-հաստիքային կառուցվածքը սույն պայմանագրի ստորագրման պահին, նրանց տեղաբաշխման վայրերը պահպանվում են մինչև Հայաստանի Հանրապետության և մոլուսստանի Դաշնության միջև հատուկ համաձայնագրերի կնքումը:

Զորքերի կառավարումն ապահովելու նպատակով ստեղծվում է ,,Հայաստան,, Օպերատիվ խումբը:

Զորքերի համալրումն իրականացնում է մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի հրամանատարությունը:

Սեփական սահմանապահ կառուցվածքների ստեղծմանը համընթաց Հայաստանի Հանրապետությունը, մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի ղեկավարության հետ համաձայնեցնելով, հաջորդաբար իր պահպանության տակ է վերցնում Թուրքիայի և Իրանի հետ սահմանի հատվածները, կազմակերպելով դրանց պաշտպանությունը՝ մոլուսստանի Դաշնության սահմանապահ գործերի սերտ փոխգործողությամբ:

Հոդված 5

Ի շահ Քուրքիայի և Իրանի հետ Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանի պահպանության, Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող մուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը, Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության պետական վարչության և մյուս իրավապահ մարմինների հետ փոխգործողության մեջ տանում են օպերատիվ և հետախուզական աշխատանք, սահմանի խախտմանը վերաբերող գործերի նախաքննություն, կատարում են անհետաձգելի քննչական գործողություններ՝ Հայաստանի Հանրապետության քրեական և քրեական-դատավարական օրենսդրությանը համապատասխան:

Մուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի սահմանաներկայացուցչական գործունեությունն իրականացվում է Քուրքիայի և Իրանի հետ՝ սահմանի կանոնակարգի հարցերի վերաբերյալ գործող համաձայնագրերին համապատասխան՝ Հայաստանի Հանրապետության արտաքին գործերի նախարարության մասնակցությամբ և ընդհանուր դեկավարությամբ:

Հոդված 6

Մուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը, սահմանն անցնելու կանոնակարգը սահմանող օրենսդրական գործող ակտերին համապատասխան, իրականացնում են մարդկանց, փոխադրամիջոցների, բեռների, ապրանքների և այլ իրերի բացթողումը Քուրքիայի և Իրանի հետ Հայաստանի Հանրապետության սահմանի վրա գտնվող գոյություն ունեցող անցումային կետերով:

Անցումային նոր սահմանված կետերում ուղևորների և փոխադրամիջոցների՝ սահմանով երթևեկությունը բացում է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությունը՝ այդ կետերի կառուցման (վերակառուցման) բոլոր աշխատանքներն ավարտելուց հետո, մուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի հետ համաձայնեցված նախագծերով և դրանց գործունեության համար անհրաժեշտ ինֆրակառուցվածքի ստեղծումով:

Հոդված 7

Մուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերը սահմանի պահպանության մեջ օգտագործում են ինչպես Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, այնպես էլ նրա սահմաններից դուրս տեղակայված ավիացիոն զորամասերի ուժերն ու միջոցները՝ ինչպես հիմնական օդանավակայաններից, այնպես էլ ժամանակավոր տեղակայման օդանավակայաններից (հարթակներից):

Հայաստանի Հանրապետութիւնը պարտավորվում է չխոչընդոտել Հայաստանի Հանրապետութեան օդային տարածութիւնում մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի ինքնաթիռների, ուղղաթիռների և թռչող այլ ավադանների թռիչքների իրագործմանը՝ թռիչքների համար սահմանված կանոնների պահպանումով:

Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի ավիացիայի թռիչքների ապահովումը, ինչպես նաև օդանավակայանների, երկաթուղային և ավտոմոբիլային մանապարհների ու դրանց կառույցների օգտագործումը՝ կապված սահմանի պահպանութեան հետ, իրականացվում է անհատույց:

Հոդված 8

Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանապահ զորքերի հաջորդական կազմավորման շահերից ելնելով, մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերը, ըստ պատվերի և պայմանագրային հիմունքով, անհրաժեշտ օգնութիւն են ցույց տալիս, այդ թվում նաև Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանապահ զորքերի համար, ազգային կազմերի պատրաստման գործում:

Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանապահ զորքերի համար սպայերի, պրապորշչիկների ու միջմանների պատրաստումն իրագործվում է մուսաստանի Դաշնութեան ուսումնական հաստատութիւններում՝ Կողմերի միջև համաձայնութեամբ: Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանապահ զորքերի համար մասնագետների պատրաստումն իրագործվում է Հայաստանի Հանրապետութեան և մուսաստանի Դաշնութեան ուսումնական կենտրոններում:

Հոդված 9

Հայաստանի Հանրապետութիւնը և մուսաստանի Դաշնութիւնը կապահովեն մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների քաղաքական, սոցիալ-տնտեսական և այլ իրավունքներն ու ազատութիւնները ամբողջականութիւնը, ինչպես նաև օրինական շահերը՝ միջազգային իրավունքի նորմերին համապատասխան:

Հայաստանի Հանրապետութիւնը մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամներին, զինծառայողներին իրավունք է վերապահում նրանց զորացրվելուց կամ պաշտոնաթող լինելուց հետո կամավոր կերպով ձեռք բերելու Հայաստանի քաղաքացիութիւն՝ Հայաստանի Հանրապետութեան օրենսդրութեանը համապատասխան: Ընդ որում Կողմերը ելնում են այն բանից, որ Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերում զինվորական

ծառայութեան և մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի ձեռնարկութեան ներքին, հիմնարկներում ու կազմակերպութեան ներքին աշխատանքի ժամկետը համարվում է Հայաստանի Հանրապետութեան քաղաքացիութեան և կենսաթոշակային ապահովում ձեռք բերելու համար անհրաժեշտ ժամկետ:

Հոդված 10

Հայաստանի Հանրապետութեան տարածքում մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի միավորումների ու զորամասերի կենսագործունեութեան (բնակարան, կոմունալ ծառայութեան, բժշկական ապահովութեան և այլն) ապահովումը իրականացնելու է Հայաստանի Հանրապետութեանը, իսկ ֆինանսավորումն ու նյութատեխնիկական ապահովումը՝ երկու Կողմերի բաժնեմասային մասնակցութեամբ, որի մասին Կողմերը կկնքեն առանձին համաձայնագիր:

Հոդված 11

Հայաստանի Հանրապետութեանը մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերին իրավունք է վերապահում օգտվելու զորանոցային և բնակելի ավաններից, օդանավակայաններից, ուսումնական կենտրոններից և սարքավորումով ու կայանքներով դաշտերից, բնակելի և այլ շենքերից ու կառույցներից, հողամասերից, երկաթուղային մերձատար ուղիներից, տրանսպորտներից, փոստային, հեռագրահեռախոսային ու ռադիոկապի միջոցներից, էլեկտրաէներգիայից, կոմունալ, շինարարական ու այլ ծառայութեաններից, որոնցից սույն Պայմանագրի ստորագրման պահին օգտվում են մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերը:

Հիշյալ օբյեկտներից ու միջոցներից, ինչպես նաև տարբեր տեսակի ծառայութեաններից մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի օգտվելու կարգն ու պայմանները որոշվում են Կողմերի առանձին համաձայնագրերով:

Հոդված 12

մուսաստանի Դաշնութեան սահմանապահ զորքերի կողմից օգտագործվող կառույցների, շենքերի, զորանոցային և բնակելի ավանների, օդանավակայանների, ուսումնական կենտրոնների, ստացիոնար սարքավորումներով ու կայանքներով վարձակալ դաշտերի և այլ անշարժ գույքի ազատվելու դեպքում Կողմերը դեկլարվելու են հետևյալ սկզբունքներով.

- Հայաստանի Հանրապետության իրավաբանական անձանցից ու քաղաքացիներից գորքերի վարձակալած անշարժ գույքը վերադարձվում է Հայաստանի Հանրապետությանը:

Սույն հոդվածով սահմանված դեպքերում անշարժ գույքը Հայաստանի Հանրապետությանը հանձնելու կարգը որոշվում է կողմերի առանձին համաձայնագրով:

Հոդված 13

Հայաստանի Հանրապետությունը պարտավորություն է ստանձնում թույլ չտալ երրորդ երկրների մուտքը Ռուսաստանի Դաշնության տարածք՝ ի խախտումն Ռուսաստանի Դաշնության օրենսդրության:

Հոդված 14

Հայաստանի Հանրապետությունը Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամներին վերապահում է նրանց պատկանող անշարժ գույքի օբյեկտների /բնակելի տներ, ամառանոցային և այգեգործական հողամասեր, ավտոտնակներ և այլն/ սեփականության իրավունք: Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամներին, որոնք մշտական բնակություն են մեկնում Հայաստանի Հանրապետության սահմաններից դուրս, Հայաստանի Հանրապետությունը հնարավորություն է տալիս նրանց պատկանող գույքը ազատ վաճառելու կամ առանց սահմանափակումների նրա սահմաններից դուրս բերելու հնարավորություն:

Հողված 15

1. Հայաստանի Հանրապետությունը կապահովի մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների բնակությունը սուլյն Պայմանագրի ստորագրման պահին նրանց զբաղեցրած բնակելի տարածությունում:

2. Սուլյն Պայմանագրի ստորագրման օրը մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող և բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող անձանց բնակելի տարածություն հատկացվում է հերթագրության կարգով:

3. Բնակելի տարածությամբ չապահովված զինծառայողներին բնակարան է հատկացվում զինծառայողների մեկնելու դեպքում ազատվող բնակելի տարածության հաշվին, անկախ նրա գերատեսչական պատկանելությունից, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետությունից մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի հրամանատարության վարձակալած բնակելի ֆոնդի հաշվին: Հայաստանի Հանրապետությունը մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի հրամանատարությանը իր տարածքում վարձակալման է տալիս բնակելի շենքեր: մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող զինծառայողներին և մյուս անձանց Հայաստանի Հանրապետության կողմից օգտագործման տրամադրված բնակելի շենքերի: համար որպես փոխհատուցում մոլուսաստանի Դաշնությունը վճարում է այդ շենքերի պահպանման և վերանորոգման ծախսերը:

Ձորքերի հրամանատարությունը Հայկական կողմի համաձայնությամբ կարող է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում իր հաշվին կառուցել բնակելի տներ, որոնք դառնում են մոլուսաստանի Դաշնության սեփականությունը:

4. Հայաստանի Հանրապետությունը մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերին է ամրացնում երկրի տարածքում նրանց գտնվելու ամբողջ ժամանակամիջոցում այն բնակելի տարածությունը, որ նրանք զբաղեցնում են սուլյն պայմանագրի ստորագրման օրը, անկախ նրա գերատեսչական պատկանելությունից:

5. Հայաստանի Հանրապետությունը բնակելի տարածությամբ կապահովի մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող այն անձանց, ովքեր բնակության մշտական վայր են ընտրել երկրի քաղաքներն ու մյուս բնակավայրերը և սուլյն Պայմանագրի ստորագրման օրը բնակարանային հաշվառման մեջ են գտնվում Հայաստանի Հանրապետության տեղական կառավարման մարմիններում:

6. Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների զբաղեցրած բնակելի շինությունները կարող են անհատույց նրանց հանձնվել որպես անձնական (մասնավոր) սեփականություն: Բնակելի շինություններին տիրելու ակտը ձևակերպում են տեղական մարմինները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը համապատասխան:

7. Հայաստանի Հանրապետությունը ապահովում է Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների զրանցումը և տալիս է բնակության փաստաթուղթ:

Հոդված 16

Հայաստանի Հանրապետությունը Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների համար կապահովի իր քաղաքացիների իրավունքներին հավասար իրավունքներ բարձրագույն, միջնակարգ և միջնակարգ մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում կրթություն ստանալու, նախադպրոցական մանկական հիմնարկներ հաժախելու կամ ընդունվելու, բժշկական և սոցիալական ապահովության այլ տեսակների հարցում: Ռուսաստանի Դաշնությունը կփոխհատուցվի Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության Հայաստանի Հանրապետության կատարած ծախսերը: Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների սոցիալական ապահովության բնագավառում Հայաստանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև փոխադարձ հաշիվների կարգը որոշվում է Կողմերի համաձայնությունով:

Հոդված 17

Հայաստանի Հանրապետությունը Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամներին, որոնք ծառայություն անցնելու համար մուտք գործելիս կամ ծառայությունն ավարտելուց հետո մեկնելիս հատում են Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանը, իրավունք է վերապահում իրենց իրերը անցկացնելու առանց սահմանափակումների և տուրքի, հարկերի ու վճարումների գանձման:

Ներմուծման և արտահանման վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետութիւնում գործող կանոնադրութիւնների, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետութիւնի տարածքում գտնվող մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերի, մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամների հարկային, մաքսային ու տարադրամային կանոնակարգերի կիրառման կոնկրետ հարցերը կարգավորվում են հետուկ համաձայնագրերով:

Հոդված 18

Մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերի կազմի մեջ մտնող անձինք և նրանց ընտանիքների անդամները Հայաստանի Հանրապետութիւնի պետական սահմանն անցնում են անձը հաստատող վկայականներով (զինվորական տոմսերով) կամ արտասահմանյան անձնագրերով, իսկ անչափահաս երեխաները՝ այդ փաստաթղթերում արված զրանցումներով:

Ձինձառայողների և Հայաստանի Հանրապետութիւնի տարածք մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերին մատակարարվող սպառազինութիւն, ռազմական տեխնիկայի և այլ նյութական միջոցների տեղափոխութիւնը, ինչպես նաև ի շահ սահմանի պահպանութիւնի դրանց տեղաշարժը Հայաստանի տարածքով կատարվում է անարգել:

Ձենքով զինվորական խմբերի, ինչպես նաև սպառազինութիւն, ռազմական տեխնիկայի և նյութական այլ միջոցների տեղաշարժը Հայաստանի Հանրապետութիւնի տարածքի սահմաններից դուրս կատարվում է Հայաստանի Հանրապետութիւնի շահագրգռված զերտեսչութիւնների համաձայնութիւնով:

Մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերին, նրանց կազմի մեջ մտնող՝ անհատական կարգով կամ սահմանապահ գործատերի, Հայաստանի Հանրապետութիւնի պետական սահմանով ռազմական բեռներ փոխադրելու կարգը, սահմանի կարգավիճակի սահմանումից հետո, որոշվում է կողմերի համաձայնութիւնով:

Հոդված 19

Հայաստանի Հանրապետութիւնի տարածքում մոլուսատանի Դաշնութիւնի սահմանապահ գործերի գտնվելու հետ կապված իրավասութիւնի հարցերը կարգավորվում են հետևյալ ձևով:

1. Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց կամ նրանց ընտանիքների անդամների կողմից Հայաստանի Հանրապետութայն տարածքում կատարված հանցանքների ու զանցանքների վերաբերյալ գործերի համար որպես ընդհանուր կանոն կիրառվում է Հայաստանի Հանրապետութայն օրենսդրությունը և գործում են տեղական դատարանները, դատախազությունը և հանցանքների ու զանցանքների հետապնդման հարցերում իրավասու մյուս տեղական մարմինները:

Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող Թուլաստանի Դաշնութայն քաղաքացի զինձառայողների թվից կատարած հանցանքների մասին գործերը քննում են Հայաստանի Հանրապետութայն իրավասու մարմինները:

2. Սույն հոդվածի 1-ին կետը չի կիրառվում.

ա) այն դեպքում, երբ Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձինք կամ նրանց ընտանիքի անդամները հանցանք կամ զանցանք են գործում Թուլաստանի Դաշնութայն դեմ, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետութայն տարածքում գտնվող Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց կամ նրանց ընտանիքի անդամների դեմ.

բ) այն դեպքում, երբ Թուլաստանի Դաշնութայն գորքերի կազմի մեջ մտնող անձինք հանցանք կամ զանցանք են գործում ծառայական պարտականությունները կատարելիս:

Սույն հոդվածի ,,ա,, և ,,բ,, կետերում նշված գործերով ուլաստանյան իրավասու դատարաններն ու մյուս մարմինները գործում են Թուլաստանի Դաշնութայն օրենսդրութայն հիման վրա:

Հայաստանի Հանրապետութայն և Թուլաստանի Դաշնութայն իրավասու մարմինները կարող են փոխադարձաբար իրար դիմել սույն հոդվածով նախատեսված առանձին գործերի նկատմամբ իրավասությունը փոխանցելու կամ ընդունելու վերաբերյալ խնդրանքներով: Այդպիսի խնդրանքները կդիտարկվեն բարյացակամորեն:

Հոդված 20

Հայաստանի Հանրապետութայն տարածքում գտնվող Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի, Թուլաստանի Դաշնութայն սահմանապահ գորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց, ինչպես նաև այդ անձանց ընտանիքների անդամների դեմ հանցանք կատարվելու դեպքում մեղավորները նույնպիսի պատասխանատվություն կկրեն, ինչպես որ Հայաստանի Հանրապետութայն ու նրա քաղաքացիների դեմ հանցագործությունների համար:

Հոդված 21

Հայաստանի Հանրապետության և Թուրքիայի Դաշնության իրավասու մարմինները փոխադարձաբար միմյանց ամեն տեսակ, ներառյալ իրավական, օգնություն ցույց կտան սույն Պայմանագրի 19 և 20 հոդվածներում նշված հանցագործությունների ու զանցանքների հետապնդման հարցերում:

Հոդված 22

1. Թուրքիայի Դաշնությունը համաձայն է հատուցել այն նյութական վնասը, որ Թուրքիայի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կամ նրանց կազմից առանձին անձանց գործողությունները կամ բացթողումները ծառայական պարտականությունները կատարելիս կարող են պատճառել տեղական հիմնարկներին ու քաղաքացիներին կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում զրտնըվող երրորդ պետությունների քաղաքացիներին՝ ներկայացված հայցերի հիման վրա սահմանված չափերով և տեղական օրենսդրության կանոնադրությունները հաշվի առնելով: Վնասի չափերի սահմանումը կատարելու է սույն Պայմանագրի 29 հոդվածի համաձայն ստեղծված Խառը հանձնաժողովը:

Վեժերը, որ կարող են ծագել Կողմերի պարտավորություններից, նույնպես ենթակա են Խառը հանձնաժողովի քննարկմանը:

2. Թուրքիայի Դաշնությունը համաձայն է նաև Հայաստանի Հանրապետությանը հատուցելու այն վնասը, որ պատճառ են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում երրորդ պետությունների հիմնարկություններն ու քաղաքացիները՝ Թուրքիայի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի անձանց գործողությունների կամ անփութության հետևանքով ծառայական պարտականությունները չկատարելիս, ինչպես նաև Թուրքիայի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մարդկանց ընտանիքների անդամների գործողությունների կամ անփութության հետևանքով՝ վնասը պատճառած մարդկանց ներկայացված հայցերի հիման վրա տեղական դատարանի սահմանված չափով:

3. Թուրքիայի Դաշնության կողմից վնասի հատուցումը կատարվում է Խառը հանձնաժողովի որոշման ընդունումից կամ դատարանի որոշումը ուժի մեջ մտնելու օրվանից երեք ամսվա ընթացքում:

Տուժած անձանց և հիմնարկություններին Խառը հանձնաժողովի կամ դատարանի որոշմամբ զուլմարի վճարումի կկատարեն համապատասխան տեղական մարմինները:

4. Վնասի հատուցման հայցերը, որ չեն բավարարվել մինչև սույն Պայմանագրի ուժի մեջ մտնելը, կքննարկվեն Խառը հանձնաժողովի կողմից:

Հոդված 28

1. Հայաստանի Հանրապետությունը համաձայն է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի գոլջին, ինչպես նաև մոլուսաստանի Դաշնության քաղաքացիների թվից մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց, տեղական պետական հիմնարկությունների գործողությունների կամ բացթողումների հետևանքով պատճառված նյութական վնասը հատուցել սույն Պայմանագրի 29 հոդվածի համաձայն ստեղծված Խառը հանձնաժողովի սահմանված չափով:

Վեժերը, որ կարող են ծագել մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի հանդեպ պետական հիմնարկների պարտավորություններից, նույնպես ենթակա են Խառը հանձնաժողովի քննարկմանը:

2. Հայաստանի Հանրապետությունը համաձայն է նաև մոլուսաստանի Դաշնությանը, մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց և նրանց ընտանիքների անդամներին հատուցելու տեղի քաղաքացիների և իրավաբանական անձանց գործողությունների կամ բացթողումների հետևանքով պատճառված վնասը այն չափով, որ սահմանում է տեղական դատարանը վնասը պատճառած անձանց ներկայացված հայցերի հիման վրա:

Հոդված 29

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերն իրավունք ունեն, Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան մարմիններին ծանուցելով՝ պահել և օգտագործել սեփական ռադիոէլեկտրոնային օբյեկտներ ու միջոցներ՝ առանց որևէ տուրք վճարելու և առանց հատուկ զրանցման:

Հայաստանի Հանրապետությունը մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերին իրավունք է վերապահում այդ զորքերի գործող ծառայությունների կողմից օգտագործելու ռադիոհաճախականություններ՝ սույն պայմանագրի ստորագրման պահին գոյություն ունեցող կարգին համապատասխան:

Փոխադարձ ռադիոխանգարումներից խուսափելու համար Հայաստանի Հանրապետության և մոլուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի ռադիոծառայությունների կողմից ռադիոհաճախականությունների համատեղ օգտագործումը կանոնակարգվում է այդ հարցերի գծով փորձագետների մշտական գործող համատեղ խմբի փոխադարձ պայմանավորվածությամբ:

Հոդված 25

1. Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի տեղաշարժերը, զորավարժություններն ու զորախաղերը իրենց տեղաբաշխման վայրերից դուրս անցկացվում են Հայաստանի Հանրապետության պետական մարմինների հետ համաձայնեցված պլանների հիման վրա:

2. Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերն իրավունք ունեն տեղաբաշխման վայրերում և տեղաշարժվելիս իրականացնելու ռազմական օբյեկտների պահպանության միջոցառումները՝ Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերում սահմանված կարգին համապատասխան:

Հոդված 26

Սույն պայմանագրի դրույթները, մասնավորապես, իրավասութային ու պատճառված վնասի համար պատասխանատվությանը վերաբերող դրույթները, համապատասխանաբար կկիրառվեն Հայաստանի Հանրապետության տարածքով տարանցիկ անցնող Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի նկատմամբ:

Հոդված 27

1. Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի զինծառայողները, որ գտնվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, կրում են իրենց համար սահմանված համազգեստ, իրավունք ունեն կրելու և պահելու զենք՝ Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերում սահմանված կարգին համապատասխան:

2. Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի ու նրանց հիմնարկությունների ղեկավարները և ղեկավարները տեխնիկական պետք է ունենա զրանցման համար և հստակ տարբերանշան: Միասնական զրանցման համարներն ու նշանները սահմանվում են Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի հրամանատարության կողմից և հաղորդվում տեղի պետական մարմիններին:

3. Տեղական պետական մարմինները առանց քննության և վճարի ժանաչում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գտնվող Ռուսաստանի Դաշնութային սահմանապահ զորքերի կազմի մեջ մտնող անձանց՝ նախկին ՍՍՀ Միության և Ռուսաստանի Դաշնութային պետական մարմինների կողմից տրված վարորդական իրավունքները:

Հոդված 28

Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի գտնվելու հետ կապված հարցերի կարգավորման համար Կողմերը նշանակվում են Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի գտնվելու գործերի իրենց լիազորները:

Հոդված 29

Սույն Պայմանագրի մեկնաբանման կամ կիրառման հետ կապված հարցերի լուծման համար ստեղծվում է Խառը հանձնաժողով, որի կազմի մեջ Կողմերից յուրաքանչյուրը նշանակվում է իր երեք ներկայացուցիչներին:

Խառը հանձնաժողովը գործելու է իր ընդունած կանոնների հիման վրա:

Խառը հանձնաժողովի գտնվելու վայրը լինելու է Երևան քաղաքը:

Այն դեպքում, եթե Խառը հանձնաժողովը չկարողանա լուծել իրեն հանձնված հարցը, այն դիվանագիտական խողովակներով լուծման է հանձնվում հարավորին չափ կարճ ժամանակամիջոցում:

Հոդված 30

Սույն Պայմանագիրը ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից և ուժի մեջ է մնում Հայաստանի Հանրապետության տարածքում Ռուսաստանի Դաշնության սահմանապահ զորքերի գտնվելու ժամանակամիջոցում: Այն կարող է փոփոխվել Կողմերի համաձայնությամբ:

Սույն Պայմանագիրը կազմված է երկու օրինակից, յուրաքանչյուրը հայերեն և ռուսերեն: Երկու տեքստերն էլ հավասարազոր են:

Կատարված է ք. Զ.

„30 „Անգրեմբերի 1992 թ.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՂՄԻՑ

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅԱՆ
ԿՈՂՄԻՑ